

Zbiory kukurydzy ziarnowej i rynek zbóż 2008/2009

W raporcie listopadowym USDA Amerykański Departament Rolnictwa ocenia światową produkcję kukurydzy na poziomie 781 milionów ton. USDA obniżył natomiast prognozy krajowej produkcji kukurydzy w sezonie 2008/2009. W stosunku do prognoz opublikowanych 10 października produkcja będzie mniejsza o 4,24 miliony ton osiągając poziom 305,65 milionów ton. W wyniku suszy, a także zwiększonych zasiewów soi, której koszty uprawy są konkurencyjne w stosunku do kukurydzy, w Ameryce Południowej zmniejszeniu ulegnie tegoroczna powierzchnia jej uprawy: o 700 000 ha w **Argentynie** i o 600 000 ha w **Brazylii**. Zасыбы kukurydzy w tych dwóch krajach będą więc mniejsze.

W Unii Europejskiej produkcja wyniesie około 62 milionów ton. Znaczący wzrost produkcji w stosunku do roku ubiegłego nastąpił we wschodniej części Unii.

Na Węgrzech średnie plony wyniosły 7,2 t/ha (4 t/ha w roku 2007) dając produkcję bliską 9 milionów ton. Także w **Rumunii** wystąpił znaczny wzrost plonów, które wyniosły średnio 3,7 t/ha dając produkcję na poziomie 7,2 miliona ton. **W Polsce** plony spadły w porównaniu do roku ubiegłego o około 13 % (5,7 t/ha). Jednak dzięki zwiększeniu powierzchni uprawy o ponad 23 % (323 000 ha) tegoroczna produkcja powinna przekroczyć 1,8 miliona ton. **W Bułgarii** tegoroczne plony były znacznie większe niż w roku ubiegłym i wyniosły średnio 4 t/ha, dzięki czemu produkcja w tym kraju wyniesie około 1,2 miliona ton. Zbiory kukurydzy w **Czechach** szacowane są na 792,5 tysiąca ton w porównaniu do 758,78 tys. ton w poprzednim sezonie. **We Włoszech** w bieżącym sezonie zbiory kukurydzy osiągną 10,37 miliona ton wobec 9,85 miliona ton w poprzednim sezonie. Wzrost produkcji związany jest zarówno z większym arealem upraw, szacowanym na 1,088 mln ha wobec 1,053 mln ha rok wcześniej, jak i z poprawą plonowania (9,54 t/ha w porównaniu z 9,35 t/ha sezon wcześniej). **We Francji** średnie plony wyniosą około 9,3 t/ha. Produkcja osiągnie poziom 15,5 mln ton.

Ukraina zanotowała znaczny wzrost produkcji kukurydzy. Plony wzrosły do poziomu 4,3 t/ha. Wzrost plonów o około 20 % w porównaniu do roku ubiegłego to efekt coraz powszechniejszego stosowania nowoczesnej genetyki. Produkcja oceniana jest na poziomie 8-9 mln ton. Zwiększenie plonów zanotowały także inne kraje: **Serbia** średnie plony 5,4 t/ha, produkcja na poziomie 6,5 mln ton. **Chorwacja** średnie plony 6,2 t/ha, produkcja 2 mln ton.

W ostatnim miesiącu gwałtowny spadek cen kukurydzy został zatrzymany. Przyczyniło się do tego z jednej strony przywrócenie cel na import zbóż w UE, z drugiej strony wzrost konkurencyjności kukurydzy wobec innych zbóż w produkcji pasz, a także w eksporcie. Jednak cały czas, z powodu, niskich kosztów frachtu, najniższych od grudnia 2001, kukurydza z basenu Morza Czarnego jest konkurencyjna wobec kukurydzy europejskiej, szczególnie na rynku hiszpańskim. Wielkość eksportu z tego rejonu, wpłynie na możliwości sprzedaży europejskiej kukurydzy. Niskie koszty transportu mogą spowodować również napływ kukurydzy z Ameryki Południowej, pochodzącej z nowych zbiorów w marcu przyszłego roku.

W sytuacji, gdy ceny kukurydzy węgierskiej są niższe niż cena w skupie interwencyjnym należy spodziewać się, że limit skupu interwencyjnego w wysokości 700 000 ton zostanie wykorzystany przed końcem tego roku.

Niestabilna sytuacja ekonomiczna, spadek cen, brak możliwości kredytowania produkcji rolniczej, wysokie koszty produkcji, które w wielu przypadkach są wyższe od cen zbytu mogą spowodować zmniejszenie powierzchni uprawy zbóż, a także spadek plonów w konsekwencji mniejszych nakładów na materiał siewny, nawozy i środki ochrony. Według FAO w roku 2009/2010 może nastąpić kolejny gwałtowny wzrost cen, powodując jeszcze głębszy, niż ubiegłoroczny kryzys żywnościowy. Jeszcze jeden argument za tym, aby utrzymać instrumenty regulujące rynek zbożowy

Anna Kolakowska

rynek • ekonomika • hodowla • agrotechnika

Uprawa roślin GMO w Unii Europejskiej

Powierzchnia uprawy roślin transgenicznych w krajach Unii Europejskiej w 2008 roku była o ponad 2 % mniejsza niż w roku ubiegłym. Spadek ten nastąpił w wyniku zakazu uprawy kukurydzy GMO we Francji, która w 2007 była drugim pod względem powierzchni uprawy producentem roślin GMO w Europie.

Powierzchnia uprawy roślin transgenicznych w Unii Europejskiej (w ha)

Kraj	2005	2006	2007	2008
Hiszpania	53225	53667	75148	79269
Francja	492	5000	21147	0
Czechy	150	1290	5000	8380
Portugalia	750	1250	4500	4851
Niemcy	400	950	2285	3173
Słowacja	0	30	900	1900
Rumunia	110000	90000	350	7146
Polska	0	100	320	3000
Razem*	55017	67187	110077	107719

* - wyluczając Rumunię w latach 2005-06, czyli przed wstąpieniem do Unii Europejskiej

W bieżącym roku rośliny transgeniczne uprawiano w siedmiu krajach Unii Europejskiej. Pod względem powierzchni ich uprawy pierwsze miejsce zajmuje Hiszpania. W tym roku największy przyrost powierzchni upraw GMO nastąpił w Polsce, Czechach i Słowacji. W Unii dozwolona do uprawy jest jedynie kukurydza MON 810 - odporna na omacnicę. 19 innych roślin oczekuje na zezwolenie na uprawę, a 30 na zezwolenie na import do krajów Wspólnoty.

Agra Europe 2008, nr 2330

Komunikat prasowy CEPM*

W wydanym 18 listopada komunikacie wzywa Komisję Europejską do dostosowania warunków cenowych (101,77 €/t) i ilościowych (700 000 ton) skupu interwencyjnego do obecnej katastrofalnej sytuacji na tym rynku.

Europejska Konfederacja Produkcji Kukurydzy zrzeka organizację producentów kukurydzy z Bułgarii, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Polski, Portugalii, Słowacji, Słowenii, Rumunii, Włoch i Węgier

UE Kukurydza nasienna 2008

Słabe plony w roku ubiegłym, wzrost powierzchni uprawy kukurydzy ziarnowej i kiszonkowej w Unii Europejskiej, a także rosnące zapotrzebowanie na wysokiej jakości materiał siewny w krajach Europy Centralnej spowodowały znaczne zmniejszenie zapasów. W konsekwencji tego powierzchnia uprawy kukurydzy nasiennej w Unii Europejskiej wzrosła o 23 % i osiągnęła poziom 124 000 ha. We Francji pobity został rekord: 55 800 ha powierzchni reprodukcji, w Rumunii przyrost o 5 400 ha do poziomu około 17 000 ha, na Węgrzech wzrost o 3 700 ha do poziomu około 25 000 ha.

Tymczasem w Polsce znaczny spadek 1910 ha w porównaniu do 2450 ha w roku ubiegłym.

Francja kukurydza GMO

EFSA Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności w dniu 31.10 ocenił, że klauzula bezpieczeństwa zastosowana przez rząd francuski wobec kukurydzy MON 810 nie ma żadnego uzasadnienia. Żaden dowód naukowy potwierdzający zagrożenie kukurydzy MON 810 dla zdrowia zwierząt i ludzi i dla środowiska naturalnego nie został przedstawiony. Mimo to rząd francuski zapowiedział utrzymanie swojego stanowiska i jego obronę wobec Rady ministrów europejskich. Komisja Europejska musi teraz rozpatrzyć odpowiedź EFSA i następnie najprawdopodobniej nakazać Francji zniesienie embarga na uprawę MON 810. Jeśli Francja postanowi zignorować ten nakaz będzie mogła wystąpić o przedstawienie argumentów znoszących klauzulę bezpieczeństwa lub podać sprawę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. W tych dwóch wypadkach ostateczna decyzja zostanie przesunięta w czasie o wiele miesięcy.

Reforma Wspólnej Polityki Rolnej

20 listopada rano po wielogodzinnych negocjacjach, bilans zdrowia WPR został zaakceptowany większością głosów ministrów rolnictwa 27 krajów członkowskich (przeciw była tylko Łotwa). Ta reforma wymusza większe dostosowanie rolników do praw rynkowych szczególnie prawa popytu i podaży, ograniczając subwencjonowanie produkcji, z wyjątkiem rolników gospodarujących w warunkach szczególnie trudnych np na terenach górskich. Dopłaty bezpośrednie dla dużych rolników, otrzymujących ponad 300 tysięcy zostaną ograniczone o 4 % (w stosunku do 9 % proponowanych przez Komisję). Wzrost modulacji z 5 % do 10 % w ciągu pięciu najbliższych lat sprawi, że część budżetu dopłat bezpośrednich zostanie przeznaczona na rozwój obszarów wiejskich, ochronę środowiska naturalnego i zarządzanie zasobami wodnymi. Kraje członkowskie będą współfinansowały te projekty w wysokości 25 % a nie jak chciała Komisja w wysokości 50 %. Uzgodniono również, że kwoty mleczne będą rosły o 1% rocznie do roku 2013, w którym zostaną zlikwidowane. Ważnym punktem dla producentów zbóż jest utrzymanie skupu interwencyjnego (pszenica twarda, ryż, jęczmień i sorgo) na poziomie zerowym, tak jak obecnie dla kukurydzy, z możliwością podjęcia przez Komisję koniecznych działań w celu wsparcia rynku zbożowego.

Produkcja bioetanolu

Światowa produkcja bioetanolu wzrośnie do 2015 roku o prawie 200 % z 55,7 miliardów litrów produkowanych w roku 2007, do 162 miliardów litrów.

Obecnie największym producentem bioetanolu jest USA: 26 mld litrów, surowcem do produkcji w tym kraju jest kukurydza. Drugie miejsce zajmuje Brazylia: 20 mld litrów, produkowanych z trzciny cukrowej, 7,4 mld litrów produkowanych jest w krajach azjatyckich i 2,4 mld litrów w Unii Europejskiej.

AFP 19.11

Spotkanie firm nasiennych 27.11.2008

W Środzie Śląskiej odbędzie się spotkanie firm nasiennych, członków PZPK poświęcone podsumowaniu sezonu 2008.

Polska skup interwencyjny kukurydzy - komunikat Agencji Rynku Rolnego

Agencja Rynku Rolnego przypomina, że 1 listopada, jak co roku, uruchomiony został mechanizm interwencyjnego zakupu zbóż. Stosowany w krajach Unii Europejskiej mechanizm interwencyjnego zakupu zbóż, stabilizuje rynek poprzez zakup nadwyżek zbóż z rynku oraz sprzedaż na unijnym rynku wewnętrznym lub na eksport. W krajach Wspólnoty interwencyjny zakup jest traktowany jako awaryjny system zbytu zbóż dla tych oferentów (producentów i handlowców), którzy nie byli w stanie uzyskać na rynku ceny wyższej od ceny interwencyjnej. Zakupem interwencyjnym na terenie Polski objęte są: pszenica, jęczmień i kukurydza. Oferowane zboża muszą spełniać minimalne wymagania jakościowe. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. interwencyjny zakup kukurydzy w roku gospodarczym 2008/2009 został ograniczony dla całej Unii Europejskiej do maksymalnej ilości 700 000 ton. Oferty sprzedaży kukurydzy na zapasy interwencyjne mogą być składane w Centrali ARR w dwóch etapach: I etap: od 1 listopada 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku do godz. 12⁰⁰, II etap: po opublikowaniu przez Komisję Europejską w Dzienniku Urzędowym UE ilości pozostającej do dyspozycji w II etapie (koniec stycznia 2009 roku) do 31 maja 2009 roku. Oferty zostaną przyjęte: dla I etapu: po ustaleniu przez Komisję Europejską najpóźniej do dnia 25 stycznia 2009 roku współczynnika przydziału ilości kukurydzy, dla II etapu: cotygodniowo po ustaleniu przez Komisję Europejską współczynnika przydziału ilości kukurydzy dla ofert złożonych w danym tygodniu. Dostawy kukurydzy mogą być realizowane od 1 lutego do 30 kwietnia 2009 roku w przypadku ofert złożonych w pierwszym etapie oraz od 31 lipca 2009 roku w przypadku ofert złożonych w drugim etapie. Istnieje możliwość wcześniejszego zakończenia okresu zakupu interwencyjnego kukurydzy, w przypadku, gdy maksymalna ilość kukurydzy przeznaczona do zakupu dla całej Unii Europejskiej zostanie wykorzystana przed 31 maja 2009 roku. W przypadku ofert na sprzedaż kukurydzy oferent zobowiązany jest do złożenia w ARR zabezpieczenia w wysokości 15 €* za każdą tonę oferowanej kukurydzy. Oferta na sprzedaż kukurydzy przyjęta do realizacji nie może zostać zmieniona, ani wycofana, a realizacja umowy powinna wynieść, co najmniej 95 %. Jeżeli warunki te nie zostaną spełnione w/w zabezpieczenie zostanie przejęte przez Agencję w całości. Cena i ilość Cena interwencyjna wynosi 101,31 €/t* i jest jednakowa dla wszystkich rodzajów zbóż. Cena interwencyjna: podlega podwyższeniu o miesięczny dodatek 0,46 €/t w okresie od listopada do maja tj. od 0,46 do 3,22 €/t; podlega podwyższeniu bądź obniżeniu w zależności faktycznej jakości dostarczonego ziarna. Ilość oferowanego zboża jednego rodzaju nie może być mniejsza niż: 80 ton - w przypadku zakupu zbóż na zapasy interwencyjne z dostawą do magazynu interwencyjnego, 500 ton - w przypadku przejmowania zbóż na zapasy interwencyjne w miejscu przechowywania. Przed przystąpieniem do sprzedaży zbóż należy: zarejestrować się w Centralnym Rejestrze Przedsiębiorców prowadzonym przez Agencję Rynku Rolnego i zapoznać się z: o warunkami uczestnictwa przedsiębiorców w mechanizmie interwencyjnego zakupu pszenicy oraz jęczmienia w magazynie interwencyjnym oraz w miejscu przechowywania; o warunkami uczestnictwa przedsiębiorców w mechanizmie interwencyjnego zakupu kukurydzy w magazynie interwencyjnym oraz w miejscu przechowywania. Warunki uczestnictwa przedsiębiorców w mechanizmie interwencyjnego zakupu zbóż oraz wykaz centrów interwencyjnych dostępne są na stronie internetowej Agencji Rynku Rolnego pod adresem: www.arr.gov.pl Szczegółowe informacje dotyczące interwencyjnego zakupu zbóż można uzyskać w Oddziałach Terenowych ARR oraz w Telefonicznym Punkcie Informacyjnym ARR 022 661 72 72, czynnym od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰ - 16⁰⁰

Biuro Prasowe ARR

*zgodnie z Artykułami 8 i 11 Rozporządzenia KE Nr 1913/2006 z dnia 20 grudnia 2006 roku ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania agromonetarnej systemu dla euro w rolnictwie i zmieniającego niektóre rozporządzenia, obowiązującym kursem wymiany będzie ostatni kurs wyznaczony przez EBC przed pierwszym dniem miesiąca, w którym została złożona oferta.

Najważniejsze agrofagi w kukurydzy - podsumowanie sezonu 2008

Sezon wegetacyjny kukurydzy 2008 był bardzo zróżnicowany pod względem opanowania roślin przez choroby, a także zasiedlenia ich przez szkodniki. Na wystąpienie i szkodliwość agrofagów szczególnie duży wpływ miały warunki meteorologiczne.

Najważniejszym szkodnikiem kukurydzy była omacnica prosowiana, jednakże pomimo stosunkowo łagodnej zimy oraz korzystnego układu warunków pogodowych w okresie wiosenno-letnim na wielu plantacjach obserwowano mniejszą szkodliwość gąsienic tego motyla w porównaniu do 2007 roku. Rozwojowi gąsienic szczególnie nie sprzyjały rośliny uszkodzone przez przedłużającą się suszę, stąd też na plantacjach zlokalizowanych w rejonach dotkniętych niedoborem wody obserwowano mniejsze ich nasilenie.

Pomimo mniejszej szkodliwości gatunek ten nadal powodował znaczące straty w plonach, które były najwyższe w południowej Polsce. Szczególnie podatne na uszkodzenia były odmiany najwcześniejsze. Obok strat bezpośrednich szkodnik ten przyczyniał się do pogorszenia zdrowotności zasiewu.

Bardzo ważnym szkodnikiem kończącego się sezonu wegetacyjnego kukurydzy była także stonka kukurydziana. Pomimo, że nie notuje się jeszcze w kraju uszkodzeń roślin, a zwłaszcza strat ekonomicznych związanych z żerowaniem tego gatunku, to z uwagi na status organizmu kwarentannowego konieczne jest jego zwalczanie prowadzone w oparciu o obowiązujące akty prawne. Rok 2008 był już czwartym z kolei sezonem występowania tego szkodnika w Polsce. W 2008 roku, podobnie jak i w latach poprzednich obserwowano wzrost zasięgu występowania tego gatunku, który do 23 września br. (dane PIORiN) objął już 10 województw: podkarpackie, lubelskie, świętokrzyskie, mazowieckie, małopolskie, śląskie, opolskie, łódzkie, dolnośląskie i wielkopolskie.

Ważnym szkodnikiem w 2008 roku była ploniarka zbożówka. Na wielu plantacjach na których nie zastosowano przedsięwzięcia zaprawiania ziarna insektycydem obserwowano liczne uszkodzenia roślin powodowane przez larwy tej muchówki. Najczęściej spotykanymi objawami żerowania larw były niewielkie nadzkerki liści oraz deformacje blaszek liściowych, sporadycznie natomiast stwierdzano rośliny o całkowicie zniszczonych słożkach wzrostu.

W ostatnich ciepłych latach, w tym w 2008 roku obserwuje się wysoką szkodliwość rolnic. Nasilenie występowania tych szkodników było zróżnicowane w zależności od regionu kraju, a najwięcej zgłoszeń o ich szkodliwości otrzymano z województwa dolnośląskiego, opolskiego, wielkopolskiego oraz lubelskiego. Rolnice obok uszkodzenia systemu korzeniowego oraz łodyg, coraz częściej stwierdzane są w jeszcze zwiniętych (rozwijających się) liściach kukurydzy oraz w późniejszym okresie na miękkich ziarniakach.

Bardzo ważną grupą szkodników żerujących w kukurydzy były mszyce i przylżeńce. Pomimo, że owady te nie powodowały spektakularnych uszkodzeń roślin to jednak pośrednio przyczyniały się do pogorszenia zdrowotności zasiewu i jakości przyszłych plonów. W 2008 roku nasilenie występowania tych szkodników było zmienne, przy czym silnie opalone rośliny obserwowano głównie na południu Polski.

Obok wyżej wymienionych szkodników na zasiewach kukurydzy wystąpiły także i inne gatunki, a ich większa szkodliwość ograniczała się jedynie do lokalnych zasiewów. Na plantacjach można było spotkać: drutowce, płaki, gąsienice zwójek, urazka kukurydzianego, skrzypionki, śmietkę kielkówkę, zmieniki, pchełki ziemne, skoczki, lenie, przędziłowca chmielowiec oraz inne gatunki.

W 2008 roku pomimo że warunki do wzrostu tej rośliny w wielu rejonach kraju były niekorzystne nie obserwowano dużego nasilenia chorób powodowanych przez grzyby, bakterie i wirusy.

Sprawca jednej z częściej występujących w ostatnich latach chorób – główny guzowatej opanował na plantacjach niewielki odsetek roślin (do 10 %). Na zasiewach prowadzonych w systemie monokultury stwierdzano obecność jeszcze mało znanej w Polsce choroby - głównej pyłającej kukurydzy, której sprawca może całkowicie niszczyć rozwijającą się kolbę oraz wiechy porażonych roślin. Na liściach kukurydzy

uprawianej w Wielkopolsce oraz na Podkarpaciu stwierdzano objawy drobnej plamistości liści, której silne wystąpienie prowadzi do przedwczesnego żółknięcia i zasychania wegetatywnych części roślin. Objawy tej choroby występowały także na pochwach liściowych oraz liściach okrywowych kolb.

W 2008 roku obserwowano liczne plamistości liści. Na blaszkach liściowych stwierdzano m.in. plamy powodowane przez grzyby z rodzaju *Helminthosporium*, które były odpowiedzialne za rozwój helmintosporiozy liści oraz złotej plamistości liści. Choroba ta występowała w niewielkim nasileniu w Wielkopolsce i na Podkarpaciu. Na kolbach (zwłaszcza tych uszkodzonych przez szkodniki), a także na liściach okrywowych kolb stwierdzano fuzariozę kolb kukurydzy, której sprawcy (m.in. grzyby z rodzaju *Fusarium*) są odpowiedzialni za wytwarzanie i kumulowanie w materiale roślinnym (w tym w ziarnie) groźnych mikotoksyn. Na kolbach stwierdzano ponadto czernienie ziarna, które było następstwem opanowania tkanek przez grzyby czerniowe.

W roku 2008 ważną grupę sprawców chorób stanowiły także bakterie (głównie z rodzaju *Pseudomonas*, *Xantomonas*, *Erwinia* oraz *Burkholderia*), które powodowały zamieranie i plamistości liści lub pasiałość liści.

Panująca w części kraju susza miała nie tylko ujemny wpływ na rozwój samej kukurydzy, była zarazem czynnikiem zmniejszającym skuteczność działania herbicydów. Wielu rolników po zastosowaniu dogłębnych środków chwastobójczych nie doczekało się ich działania. Oczekując na deszcz nie podejmowano decyzji o zabiegu nalistnym lądząc się, że najbliższe opady uruchomią substancje aktywne. Mimo nie najlepszych warunków do wegetacji wiele gatunków chwastów dobrze sobie „radziło” i po wschodach w stosunkowo szybkim czasie osiągnęły zaawansowane fazy wzrostu. Herbicydy o działaniu nalistnym nie były już w stanie zniszczyć silnie rozrośniętych roślin. W przypadku intensywnie rosnących gatunków dwuliściennych takich jak komosa biała, psianka czarna, szarłat szorstki i żółtlica drobnokwiatowa oraz chwastnicy jednostronnej reprezentującej chwasty jednoliścienne doszło do silnej konkurencji. Na ogół nie spowodowało to całkowitego zagłuszenia, ale często kukurydza dorastała zaledwie do około 1,5 m wysokości. Dużo lepiej wyglądały plantacje, na których wykonano zabiegi nalistne - jako pierwsze lub jako drugi zabieg po nie udanym pierwszym dogłębowym. W niektórych sytuacjach po wykonaniu zabiegów w okresie suszy doszło do drobnych uszkodzeń lub zahamowania wzrostu kukurydzy. Ten ujemny czynnik działania herbicydów, w niekorzystnych warunkach okazał się jednak bardziej pomocny niż szkodliwy. Kukurydza zregenerowała się po późniejszych opadach, także między innymi dzięki braku konkurencji ze strony chwastów.

W 2008 roku brak atrazyny wpłynął głównie na kieszeń rolników. W praktyce jak się okazuje można ją zastąpić, jednak wymaga to na ogół większych nakładów finansowych. Ponadto jak się wydaje w obecnym początkowo suchym sezonie nie wszyscy rolnicy mogliby wykorzystać zalety tej substancji aktywnej działającej głównie przez glebę. Spektrum chwastów w kukurydzy znacznie się nie zmieniło. Jedynie obserwuje się w wielu rejonach masowe występowanie bodziszka drobnego, którego liczebność na 1 m² przekraczała nawet 100 sztuk. W normalnych warunkach kukurydza radzi sobie nawet z tak intensywnie występującym bodziszkiem, który potrafi w kukurydzy wytworzyć dwa pokolenia, jednak gdy warunki są nienajlepsze to nawet konkurencja tego stosunkowo niewysokiego chwastu staje się groźna. Często towarzyszy mu iglica popollita. Nie należy tego zachwaszczenia lekceważyć i odpowiednimi środkami jak najszybciej wyeliminować je.

Doc. dr hab. Marek Korbas
Instytut Ochrony Roślin-PIB w Poznaniu
mgr inż. Paweł K. Beres
Instytut Ochrony Roślin-PIB, TSD Rzeszów
inż. Adam Paradowski
Instytut Ochrony Roślin-PIB w Poznaniu

Notowania giełdowe

Transakcje rzeczywiste

Polska NetBrokers	21.11	235,0 zł/t
Polska RolPetrol	21.11	360 - 420 zł/t
EKOROL	18.11	550 - 600 zł/t
Francja Bordeaux FOB	listopad/grudzień 20.11	120,0 €/t
USA Zatoką Meksykańską	grudzień 20.11	152,8 \$/t
Argentyna FOB	styczeń '09 20.11	154,0 \$/t

Transakcje terminowe

Chicago CBoT	20.11	
Grudzień		143,2 \$/t
Marzec '09		149,6 \$/t
Maj '09		153,9 \$/t
Parыз MATIF	20.11	
Styczeń		118,0 €/t

Marzec '09	120,0 €/t
Czerwiec '09	123,0 €/t
Budapeszt BCE	20.11
Grudzień	22 800 HUF/t
Marzec '09	24 300 HUF/t
Maj '09	25 300 HUF/t

Źródło: FAPA/FAMMU